

КЕНГЕШ

РФ-ни Къоркъуусузлукъ советинде Кавказда халгъа къарагъандыла

Къабарты-Малкъары Президенти Арсен Канокоев Есентуки шахарда Россей Федерацияны Къоркъуусузлукъ советини Секретары Николай Патрушеви башчылыгы бла бардырылган кенгеште къатышканды. Бу жыйыу Россейни Президенти Дмитрий Медведевни буйругъу бла къурылганды. Къырал башчы Север Кавказгъа ара власть энци къз-къулакъ болгъанын кеп кере билгенден.

Кенгеште РФ-ни Президентини орунбасары, РФ-ни Президентини Север-Кавказ федеральнй округда толук эркинликке келечиси Александр Хлопонин, федеральнй министрстволаны эмда Терроризмге къажу миллет комитетини келечиси, СКФО-ну субъектлерини право нызамны сакълучу оргнларны башчылары, Къоркъуусузлукъ советини аппаратыны къуллукълары да къатышкандыла. Ала Россей Федерацияны Север Кавказда къырал политикада бардырауа къалай бардырылганын

сюзгендиле, регионда социальнй-политика ырахатлыкны жалчыуу жаны бла къошакъ мадарланы СКФО-ну социальнй-экономика аинтыуу 2025 жылгъа дери жарашдырылган стратегиясын эсге алыу бла белгилегендиле.

Кенгеште коррупциягъа, кланла къурауагъа, аманлыкчылыны биригулерине къажу мадарла артыкъда хайырлы болгъанлары чертилгенди. Аны бла бирге округда социальнй-политика тутхучулукъгъа чырмау этген сылтаула алыкъа да сакълангъанлары айтылганды. Аладан бири ишсизликди. Официальнй шартлагъа кере, эсепге алынган ишсизлини саны 350 мингге жетеди. Къоркъуусузлукъ советини Секретары айтханагъа кере, Чечен, Ингушетия эм Дагъыстан республикалада ол жаны бла хал башаладан осплды.

Бугунуш айланган аманлыкчы къауумланы мамыр жашауагъа къайтарыуу мадарлары да сюзюлгендиле жыйылууда. Булайда КЪМР-ни Президенти Арсен Канокоев башламчылыгыны юсюнден эсертмей жарамас. Аны айтханы бла бандитлени къауумундан айрылыргъа сыйгенгенге «социальнй коридор» къурылганды. Аны кый, республиканы башчысы изленгендени ата-аналары, жууукълары бла да дайы тубешгеней турады.

Кенгешни ахырында халкыны къолайн кетюрюу, ишсизлини азайтуу, террорчулукъну эм экстремист аманлыкъланы жолларын кесюу жаны бла мадарла белгиленгендиле.

КЪМР-ни Президенти
ни бла Правительствосуну
пресс-службасы.

Гран-при

Турнирни ючюнчю кюню къызыу оюнладан бай эди

Бу жолгъу турада мими да эсин буржа оюну Антоанета Стефанова бла Викторина Чмилиге кериюлгендиле. Кызыла экиси да женил ойнагъандыла эмда аланы бу жолгъу тобешулерине не жаны бла да сейирлик эди, аны оюн ойналарына къарагъанда шахматчылагъа къарс ургъандыла. Кыясы куюн болгъаны ала этген хар жюриюде керюне эди, бютонда чейтуню болумларында.

Алгъа Чмилиге къоруулуда кеси сыйген Бенонини алады да, бир кесек онгларакъ болады эм ол позицияда жорамгъа жетерге аздан къалады. Босада ол кыты жюрию

ни жаланды башланчуу эди. Ол затланы барган да аныкдан башха кызы этген бир къауум тапсы жюриюшлери саладыла. 28...Q7 жюриюшден сора аякланы болумлары онгларакъ эди. Босада, чейтуню болумларында дунини экс-чемпионкасы, къалай эсе да, ириктер жюриюшю табамал, ол онгуну 31 Вн4 жюриюшю бла тас этеди. Дагъында аны бла ол иш бошанып къалады. Литвачи шахматчы ферзи, эмда эки артык пешакы бла эндишле алады, босада Антоанета бирге ушагъан бир къауум жюриюшю бла эсеп этген болурча этеди.

Тюненена, бу жол да пресс-конференция бир бирин аныгъалукъда, шубульк халда бардырылганды. Бир заманда уа компьютер аякланы болумларын +4,5 белги бергенин билгенде, Антоанета киопот: «Къалай??? Жаланда 4,5?» - дегенди.

Викторини оюнуу кере уа, партия бек сейирлик болганды. 22-чи жюриюшде алчылыкны Антоанета алады. Бек сейирлиги уа андан сора башланган эди. Дагъында Европаны чемпионкасы былай къошканды. Тобешу бек къаты баргъан эсе да, ол сейирлик эди эмда эсде иги жаны бла къалыкъды».

Ахыры 2-чи бетдеди.

Форум

Жаш тёлю предпринимательствогъа юйренегу

Сентябрь айны ахырында Ингушетия Республикада «Таргим-2011» - деген халкъла аралы жаш тёлю форум бардырылганды. Анга Къабарты-Малкъары делегациясы санында КЪМР-ни Парламентинде Жаш тёлю палатаны урунуу эм социальнй политика жаны бла комитетини председатели Гуппойланы Тимур да къатышканды.

Ол бизге билдиргеннге кере, форум Ингушетия Республиканы Джейрахск районунда болганды. Бу жыйылуу мураты - Россейни субъектлеринден эм СНГ-ны кыралларындан келген жаш адамла бир бирлерини сынаулары бла шат-жарылышарча онт бергенге эди, кулгъура байламчылыны къурагъа, жаш адамланы хунерликлерин ачыкълагъа эди.

Форумун чеклеринде уа Шимал Кавказгъа, битукъ къыралгъа да магъаналы темаларга «төтерек столла» бардырылгандыла, ол санда «Жаш тёлню адеп-къылыкъгъа юйретиде дил кулпукъчулары магъаналары». «Жаш тёлю политикада проблема ала эмда мадарла», «Кулгъура ала диспутлу къурауа ёсеп келген тёлню жери», «Жаш адамланы праволары бла эркинликлери»,

«Жаш тёлю предпринимательство» эм башчала.

Къабарты-Малкъары делегациясы «Жаш тёлю предпринимательство» деген секцияны ишине къатышканды. Гуппойланы Тимур айтханагъа, секцияны ишине Шимал Кавказны республикаларындан 20-дан аспам жаш бла кызы къатышканды. Ала жаш тёлю предпринимательствону аинтыуагъа чырмау этген сылтаудан кутулууну

жаны амалларын излегендиле. Секцияда жаш бизнесменлени, предпринимательствогъа тутхучулукъ этген организацияланы, кырал власть оргнларны, студентлени, жаш тёлю жамуат организацияланы араларында байламчыла къурау жаны бла вопросла сюзюлгендиле.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Билдириу

Мураты - коррупциягъа къажу соелиудю

Къабарты-Малкъар Республиканы Жаш тёлню эмда жамуат биригулени ишлери жаны бла министерствосу коммерциялы болмагъан организацияла коррупциягъа къажу амалланы пропагандалау, жамуатда коррупциягъа тёлю болмауу сезимин къурау бла бауатда коррупцияны жашауда бардырыуа субоидияла белюру муратда конкурс бардырады.

Аны баш борчалары - жамуат биригулени коррупциягъа къажу бурулгъан ишлерине себеплик этюудю, аланы аинтыууду; коррупцияны жолун кесюу жаны бла ишени жаны амалларын бла технологияларын табууду; коррупциягъа къажу амалланы пропагандалауу ахшы сынауларын жайууду; жамуатны, басманы, кыралны, бизнестин да эслерин жамуатда коррупциягъа тёлю болмауу сезимин къурау жаны бла башламчылыклагъа бурууду, аланы жашауда бардырыгъа болушурча этюудю.

Конкурска къатышыргъа сыйгенден заявкалу бу билдириу басмалангъандан сора 10 кюнню ичинде алынадыла. Аланы Жаш тёлню эмда жамуат биригулени ишлери жаны бла министерствогъа жазып эмда электрон амал бла да жибериге боллукъду. Аны адреси былайды: **Нальчик шахар, Ленин проспект, 57.**

Конкурсну жорукъларыны юсеринден бу сайтда тыгъыла капар билдириледи: <http://www.pravistelstokbr.ru/rk-br/kbr-main.nsf/html/KONKURSNIMMOLODEJ>. Электрон заяканы формасы да бу сайтда кериюлгенди. Документлени хазырлау жаны бла консультацияны солукъ конлелден башха хар кюнде да бу телефон номерге селвешип алыргъа боллукъду: **8 (8222) 77-84-03**

«Къабарты-Малкъар Республиканы жеринде кеп фатарлы юйлени къурулушларына юлюшлерин къошхан гражднланы эркинликлерин бла законлу сейирлерин къоруулауу юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы законуну проектини юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди**:
1. «Къабарты-Малкъар Республиканы жеринде кеп фатарлы юйлени къурулушларына юлюшлерин къошхан гражднланы эркинликлерин бла законлу сейирлерин къоруулауу юсюнден» сюзюуге Къабарты-Малкъар

Республиканы Парламентини депутаты Чеченланы А.А. берген законуну проектин биринчи окуплуунда къабыл кетюрге.
2. Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Къурулушларында кеп фатарлы юйлени къурулушларына юлюшлерин къошхан гражднланы эркинликлерин бла законлу сейирлерин къоруулауу юсюнден» сюзюуге Къабарты-Малкъар

законпроектни анга этилген отъзыланы, ахыр оюмланы, тюзетилен эсге алыу бла жагъндан жарашдырыгъа эмда экинчи окуплуунда Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини къараууна бериге борчул этилдиле.

ЧЕЧЕНЛАНЫ А.

Нальчик шахар, 2011 жылда 29-чю сентябрьде, №869 П-П

КЪМР-ни Парламентинде

Властьны бла халкыны араларында байламлыкъла къурай

КЪМР-ни Парламентини Председетинде Жамуат советни кезилуу жыйылуу болганды. Анда советни бйламлыкъ экинчи жорамында ишени планы къабыл этилгенди. Спикер Чеченланы Ануар советни 2009-2011 жылдада ишени итогларын да чыгарганды.

Чеченланы Ануар айтханагъа кере, Жамуат совет законла чыгаруучу оргннга праволу документлени жарашдыруу жаны бла ишени илгендириге себеплик этеди. Жамуат къулукъчулагъа, энци кеслери алларына жыйылп, законланы кемчиликлерин бла жетишмеген жерлерин сюзюу, документни къырал власть оргнлагъа къалай бла берийик деп сазгыш этер кереклине жокъду. Ала бу ишени Парламентини меклянда бардырадыла.

Совет къурылгандан бери аны келечилери бир неча магъаналы башламчылыкъ этгендиле. Тюрлю-тюрлю жыйылуулада республиканы экономикасын эм социальнй сферасын аинтыуу жаны бла магъаналы вопросланы сюзюдиле. Ол санда «КЪМР-ни экономикасын инновация тем

нологиялагъа кере аинтыууда илмуну бла билим берюню магъанасын», «КЪМР-де экология къоркъуусузлукъу жалчыуу жаны бла законла чыгаруу», «КЪМР-де тархт кетелени жарашдыруучу предпритияларны болумлары эмда аланы аинтыуу» деген темала сюзюлгендиле.

«Жамуат советни илелерини къатышууу бла жаш тёлню патриот ниятеге юйретуу, аманлыкъланы профилактикасына, Парламентини ишине халкыны ышануулукъу» кюнчлендириге бурулгъан бир неча магъаналы жыйылуу да бардырады.

Парламентини 2011 жылны экинчи жарымдада ишени планына Советни законодательнй башламчылыкълары да къошулгъандыла. Ол санда «КЪМР-де оюнуу кадрланы резервини юсюнден», «КЪМР-де бир-бир гражднлагъа жашуу журтта ишлериге къакъсыз жер юлюшле берюню юсюнден», «КЪМР-де кеп къатылы юйлени ишлетуге кеслери ачаларын

къошхан (допцияи) гражднланы праволарын эм сейирлерин къоруулауу юсюнден», «КЪМР-де бир-бир окупу юйде сабилени аш-эзекъ бла жалчыуулу юсюнден» эм башчала.

Спикер граждн обществуну институтларын аинтыуу бююнююнде баш жумушладан бири болгъанын чертгенди. Ол оюм этгенден, жамуат структураланы онгларын, сынауларын хайырлануу жашууну излемиди. «Россейде граждн обществуну къурууну юсюнден «Единая Россия» политика партияны XII съездинде да баргъанды сёз. Ушакъгъа къатышканды асламаны оюмуна кере, адамлагъа бла кеслери праволарын сакъларча онгта къурау - граждн обществуну мурдурдо. Босада адамла аны юсюнден алыкъа билмейди. Бу кемчиликни кетюру, адамланы, праволарын къоруулагъа юйретуу - власть оргнланы баш муратыды. Алай бла граждн общество «башындан» сингилримейди, алай аны власть оргнла бла гражднла бирге къурагъа керекдиле», - дегенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Голле салыу

Тынчлыкъ ючюн бергенле унутулукъ туююлдюле

Тюнене Нальчикде Шогенцуков атлы орамда ара мекитини къатында торлю-торлю къаугалда жоюлгъан милициячылагъа деп ишленген эсертмеге адамла кеп жыйылгъан эдиле. Алайгъа ии ишледе кулпукъ этгенге, курсантла, аманлыкчылыны къолларындан ёлтюрюлген милициячылары жууукълары, танышлары да келген эдиле. Сагъат онеки эсеп уа республиканы Президенти Арсен Канокоев, КЪМР-ни Парламентини спикери Чеченланы Ануар, КЪМР-ни Правительствосуну Председатели Иван Гертер, КЪМР-де ии ишлени министри Сергей Васильев, башха оюнуу кулпукъчула да келдиле.

Арсен Баширович, жыйылгъанланы алларында селеше, 13-чю октябрьде республиканы, анда жашагъанланы да тинчлыкъларын къоруулауу, ажаллы ёлгенлени атлары бир заманда

да унутулмазлыгъын айырып айтханды. Аланы ёсдорген ата-аналагъа ыспас этгенди. Алагъа баш ургъанын билдиргенди. Право нызамны сакъланган

органланы ветеранларыны советини председатели заместители полковник Аскерхан Налоиев кесини эмда ветеран организацияны атындан алайгъа келген

аналагъа, аталагъа, юй бишлеге, сабилеге атлы жаш мындан алгъа болгъан бушулуу ишле бла байламлы къайгы сёз бергенди. Ии ишледе кулпукъ этгенге борчаларын ахыр тылларына дерит жартысыла топургъанларын белгилегенди. Аланы атлары унутулмазлыгъын чертгенди.

КЪМР-ни Муслиманларын дин управленийясы председатели Хазратули Дзасоиев къазауатда аман миллиячыла ючюн дуаа тутдургъанды. Орус киисаланы благочинный Валентин Бабилев да ёлгенлени эсгергенди, христиан дин адепти да топургъанды.

Ёлген милициячылары хурметлерине эсертмеге юн кере атаматдан атыдыргъандыла. Ызы бла республиканы башчылары, башчала да эсертмеге голле салгъандыла.

КЪМР-ни Президенти эм Парламентини спикери, республиканы Правительствосуну башчысы да голлени Келишюнюкю мадамында Анатолий Кирюнов бла Александр Красикову хурметлерине ишленген мемориал къыгъаны къатында да салгъанды.

ХОПАЛЛАНЫ Марзипан
Суратланы автор алызанды.

